

Doma in po svetu

PREGLED NAJPOMEMBNEJSIH NOVIC

Več denarja za El Salvador

Reaganova administracija je zaskrbljena nad razvojem dogodkov v El Salvadorju in bo predlagala zveznemu kongresu, naj odobri dodatno pomoč v znesku 60 milijonov dolarjev. Razpeloženje v kongresu pa ni naklonjeno tej prošnji in bo Reagan prisiljen uporabiti sredstva, ki jih ima kot predsednik na razpolago za nujne zunanje-politične potrebe.

V Beli hiši pravijo, da bo morda Reagan predlagal celo, da bi ZDA poslale več vojaških svetovalcev v El Salvador. Predsednik je poudaril včeraj, da morajo imeti skupno stališče do El Salvadorja tako demokrati kot republikanci.

Opazovalci državljanske vojne v El Salvadorju, ki traja že 40 mesecev, menijo, da so začeli gverilci napredovati. Vojska je v težavah, mnogi funkcionarji el salvadorske vlade pa so jezni na ZDA, ker ne pošilja dovolj pomoči, poleg tega nenehno prihajajo na obisk delegacije kongresnikov in drugih oseb, ki vsi podajajo nasvete el salvadorski vladi.

Težave za vlado povzročajo tudi pokoli, ki jih zagrešijo vojaki. Tako je menda prišlo do pokola v vasi Las Hojas. Vojaki so menda pobili 18 civilistov, med njimi nekaj otrok.

Nafta kmalu po \$20 za sod?

Neenotnost o prodajni ceni surove nafte med članicami OPEC se nadaljuje. Vsa prizadevanja vodilnih članic te organizacije, da bi našle skupni jezik o ceni nafte, so bila zaman in nič ne kaže, da jim bo uspelo najti soglasje.

Zaradi tega so začele nekatere države Perzijskega zaliva govoriti o možnosti, da bo cena za sod nafte znižana kar na \$20. Jassem al-Khorafi, vodilna osebnost v Kuvajtu, je kritiziral tiste članice OPEC, ki nočejo spoštovati dogovora o ceni nafte. Če bodo tako nadaljevali, je pripomnil, bo lahko padla cena za sod nafto na \$20.

Države Perzijskega zaliva organizirajo sestanek, ki se bo vršil prihodnji teden na Dunaju, in na katerem bodo ponovno razpravljale o nastali krizi v OPEC.

Predstavniki Reaganove administracije poudarjajo, da bo znižana cena uvožene nafte koristna za ameriško gospodarstvo.

V nedeljo volitve v Nemčiji

Prihodnjo nedeljo bodo parlamentarne volitve v Zvezni republiki Nemčiji. Predvolilna povpraševanja kažejo, da sta pri volivcih skoraj enako priljubljeni krščansko-demokratska in socialno-demokratska stranka.

Odločilno vlogo bo morda lahko igrala nova stranka "zelencev", ki je proti jedrskemu oboroževanju in se zanima za varstvo okolja. Če bo ta nova stranka dobila najmanj 5 odstotkov vseh oddanih glasov, bo razpolagala s 25 sedeži v novem parlamentu. Opazovalci zahodnonemških političnih razmer menijo, da bi v tem slučaju stranka "zelencev" tudi odločala o sestavi nove nemške vlade.

Nova vlada v državi Assam

Zapisegla je nova vlada v indijski zvezni državi Assam. V zadnjih tednih je prišlo v tej državi do več množičnih pokolov, v katerih je izgubilo življenje najmanj 1500 oseb, brez strehe pa je ostalo nadaljnjih 100.000. Žrtve pokolov in požigov so bili večinoma priseljenci-begunci iz sosednjega Bangla-deša.

Novo assamsko vlado bo vodil 44-letni Hiteswar Saikal, ki pripada vodilni Kongresni stranki, kateri načeljuje ministrska predsednica Indira Gandhi. V svojem prvem govoru po prevzemu novih dolžnosti je Saikal dejal, da bo njegova vlada napravila konec neredom in pokolom v državi.

Indira Gandhi je sama obiskala Assam in v intervjuju z novinarji trdila, da nosijo vsaj del odgovornosti za pokole in nered v tej državi ZDA.

Cerkev ščiti poljske kmetovalce

V okolici Krakowa skušajo zasebni kmetovalci na novo organizirati prepovedano organizacijo Solidarnost. V nekem samostanu se je zbralo okoli 80 kmetovalcev, ki nasprotujejo politiki vojaškega režima gen. Wojciecha Jaruzelskega.

Med razpravo na "seminarju" je prišlo do hudih besed in je moral prisotni duhovnik govoriti v pomirjevalnem tonu.

Koliko časa bo vojaški režim trpel takšne aktivnosti, ki so nezakonite, ni znano. Pred svojim razpustom decembra 1981. je bilo združenih v podeželski Solidarnosti od milijona do dva milijona kmetovalcev.

Splošno mnenje tistih, ki so se udeležili seminarja v samostanu, je bilo, da skuša režim uničiti zasebne kmetovalce.

Elizabeta II. na obisku v ZDA

Te dni je na obisku v Združenih državah angleška kraljica Elizabeta II. Mudi se v Kaliforniji in se udeležuje številnih sprejemov in drugih slovesnosti. Elizabeta II. potuje s svojo jahto, dolgo 412 čevljev, spremlja jo tudi njen mož princ Philip.

Kraljica je že obiskala Hollywood, nocoj pa jo bosta sprejela na svojem ranču blizu Sante Barbare predsednik Ronald Reagan in žena Nancy. Obisk kraljice, ki je brez dejanske politične moči v Angliji, ni posebnega pomena razen za tiste, ki so radi v njeni bližini.

Eliahu Lankin ne gre v London

Zaradi protestov, ki so prihajali iz Anglije, je novoimenovani izraelski veleposlanik v to državo Eliahu Lankin zaprosil vlado Menahema Begina, naj umakne njegovo ime. Lankin je bil vodilni član Beginove podtalne gverilske skupine, ki je v letih pred 1948 izvedla več atentatov na Angleže v takratni Palestini. Angleške oblasti so Lankina celo aretirale in izgnale iz Palestine.

Nemogoče bi bilo, so dejali mnogi Angleži, da bi morala v palači Buckingham Lankina osebno sprejeti sama kraljica Elizabeta II.

Lankin bo torej ostal kot izraelski veleposlanik v Južni Afriki.

Klaus Barbie se mudil v ZDA?

Neki Kanadčan, ki je postal osebni prijatelj nacističnega vojnega zločinca Klause Barbieja v času, ko sta oba živela v Boliviji, trdi, da je Barbie večkrat obiskal ZDA kljub temu, da je bil na seznamu iskanih vojnih zločincev.

Predstavniki ameriškega Vselitvenega urada Verne Jervis je izjavil, da niso našli nobenih podatkov o tem, da bi kdaj koli neki Klaus Barbie obiskal ZDA, prav tako ne noben Klaus Altmann. V Boliviji je Barbie namreč živel pod psevdonimom Klaus Altmann.

Iz Clevelanda in okolice

Vabilo Slovenske šole pri Sv. Vidu—

Odbor staršev Slovenske šole pri Sv. Vidu vas vlijudno vabi, da se udeležite v nedeljo, 6. marca, ob 10.30 mladin-ske sv. maše pri Sv. Vidu. Po maši ste pa vabljeni v farno dvorano, kjer bo na razpolago okusno kosilo. Servirali bodo od pol dvanajstih do pol dveh. Vstopnice so že v prodaji pri članih odbora, dobili pa jih boste lahko tudi pri vhodu.

K molitvi—

Clanice Oltarnega društva in Marijine Ligne pri Mariji Vnebovzeti so vabljene nocoj ob 7.30 v pogrebni zavod Sankovic-Johnston na 15314 Macauley Ave. k molitvi za pok. članico Marie Sterle, v četrtek ob 10. dopoldne pa v Marijo Vnebovzeto k pogrebni sv. maši.

Seja in predavanje—

Nocoj ob sedmih ima v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave. podr. št. 14 SZZ seja in predavanje. Seja se bo začela točno ob sedmih, ker bo po seji predavanje s skioptičnimi slikami iz Fatime. Pretekli petek smo napačno napisali, da bosta seja in predavanje na St. Clairju.

Začnejo z vajami—

V ponedeljek, 7. marca, ob 7.30 zvečer v navadnem prostoru v SDD na Recher Ave. v Euclidu bodo začele članice ženskega pevskega zbora Dawn z rednimi vajami. Vljudno prosijo žene in dekleta, ki imajo veselje do petja, da se jim pridružijo. Dawn je edini ženski zbor v naši clevelandski okolici. Za informacije, lahko pokličete tel. 851-4901.

Primorski večer—

V soboto, 26. marca, v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. priredi Slovensko ameriški Primorski klub svojo vsakoletno večerjo s plesom. Iz Toronta bosta prišla kar 2 avtobusa in 80 rojakov in rojakinj. Mize so skoraj že razprodane. Če želite rezervirati mizo ali sedeže, naprošeni ste, da pokličete tel. 831-1954.

Seja—

V nedeljo, 6. marca, ob 1. uri popoldne v spodnji, zadnji sobi stare cerkve Marije Vnebovzete na Holmes Ave. bo važna seja Društva sv. Stefana št. 224 KSKJ. Clani naj vzamejo v pošteev spremenjen čas seje. Na seji bo razprava o predlagani spojitvi z Društvom sv. Vida št. 25.

Ribja pečenka—

Ribja pečenka bo na voljo v avditoriju pri Sv. Vidu vsak petek v postu. Serviranje se bo začelo ob štirih popoldne.

Jadran ima koncert—

Pevski zbor Jadran ima svoj pomladanski koncert v soboto, 19. marca, v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd. Koncert se bo začel ob 7. zvečer. Vstopnice so po \$4 in jih imajo člani Jadrana, pri Tony's Polka Village na E. 185. cesti ter v bari pri SDD na Waterloo Rd. Po koncertu ples.

Glasbena Matica vabi—

Pevski zbor Glasbena Matica vabi na koncert z večerjo in plesom, ki bo v soboto, 12. marca, v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. Koktajli ob 6. zvečer, večerjo pa bodo servirali ob 7. Po večerji bo koncertni nastop, potem pa ples in prosta zabava. Cena večerji in koncertu je \$12. Vstopnice imajo člani zbora, lahko pa pokličete go. Olgo Klancher na tel. 289-1227.

Skupno sv. obhajilo—

Oltarno društvo fare sv. Vida bo imelo skupno sv. obhajilo prihodnjo nedeljo, 6. marca, pri sv. maši ob 8h zjutraj, popoldne ob dveh pa seja, na kateri bodo članice razpravljale o kosilu v pomoč verskemu mesečniku AVE MARIJA. Kosilo bo v nedeljo, 10. aprila, vendar bo veliko dela tudi v soboto, 9. aprila. Clanice so torej vabljenе, da pridejo k skupnemu sv. obhajilu in na seja v čim večjem številu.

Oltarno društvo fare Marije Vnebovzete bo prejelo skupno sv. obhajilo v nedeljo, 6. marca, pri sv. maši ob 8. uri zjutraj, ob 1.30 pop. bo ura molitve, potem redna mesečna seja.

Farna prodaja peciva—

v soboto in nedeljo, 12. in 13. marca, bo farna prodaja peciva pri Sv. Vidu. Vljudno prosijo, da bi prinesli pecivo, potice in druge dobrote v društveno sobo v času prodaje, vsekakor pa pridite in kupujte!

Dodatek—

Oseba, ki je naročila Naznanilo in Zahvalo za pok. Silvo Savernik, ki smo ga objavili pretekli petek, je pozabila omeniti zahvalo dr. Pavlovčiču in Tonyju Petkovšku za igrane žalostinke na radiu. (Oseba ni hotela nobenih popravkov v tem rokopisu in jih tudi ni bilo. Ur.)

VREME

Deloma sončno danes in sorazmerno toplo za ta letni čas. Najvišja temperatura okoli 55 F. Spremenljivo oblačno jutri z najvišjo temperaturo okoli 53 F. V četrtek jasno in zopet zelo toplo z najvišjo temperaturo okoli 58 F. Za petek napovedujejo meteorologi oblačno vreme, a z najvišjo temperaturo v nizkih 60-ih.

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 ST. CLAIR AVE. — 431-0628 — CLEVELAND, OH 44103

AMERIŠKA DOMOVINA (ISSN 0164-680X)

James V. Debevec — Owner, Publisher
Dr. Rudolph M. Susel — Editor

Published Tuesdays and Fridays except first two weeks in July and one week after Christmas

NAROCNINA:

Združene države:

\$28.00 na leto; \$14.00 za pol leta; \$8.00 za 3 mesece
Kanada in dežele izven Združenih držav:

\$40.00 na leto; \$25.00 za pol leta; \$15.00 za 3 mesece
Petkova izdaja: \$15.00 na leto; Kanada in dežele izven
Združenih držav; \$26.00 na leto.

SUBSCRIPTION RATES:

United States:

\$28.00 per year; \$14.00 for 6 months; \$8.00 for 3 months
Canada and Foreign Countries:

\$40.00 per year; \$25.00 for 6 months; \$15.00 for three months
Fridays only; \$15.00 per year — Canada and Foreign \$20.00 yr.

Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio

POSTMASTER: Send address changes to American Home,
6117 St. Clair Ave., Cleveland, OH 44103

No. 17, March 1, 1983

Ljubljanska metropolija

Kot izdanje verskega tednika "Družina" v Ljubljani je izšla lepo opremljena knjiga z naslovom Tvoja in moja Cerkev, piše pa o zgodovini in sedanjem stanju ljubljanske metropolije. Na željo slovenskih škofov je namreč papež Pavel VI. dne 22. novembra 1968 ustanovil posebno cerkveno provinco iz treh škofij: na slovenskem ozemlju sedanje Republike Slovenije, in sicer ljubljanske, mariborske in koperske škofije. Ker te tri škofije predstavljajo slovenske vernike znotraj državnih meja Jugoslavije, je metropolija resnično stvarna vrhovna cerkvena organizacija Slovencev, ki so ji na osnovi papeških odlokov o skrbi za izseljence priključeni tudi emigranti po svetu in delavci-gosti po Evropi. Na ta način smo tudi vsi izseljenci del te metropolije in jo zato lahko imenujemo "naša" Cerkev. Izven nje so samo zamejski Slovenci, ki po pripadnosti svojega teritorija (na koroškem, primorskem, Julijski Benečiji, Trstu in Porabju) drugim državam, ne morejo biti vključeni, morejo pa priznati in slediti duhovnemu vodstvu metropolita v Ljubljani. Za izseljence na tujem se računa ena četrtnina vseh Slovencev, in knjiga piše: "Zanje ne moremo zdaj kaj storiti razen skrbi, da se v njih ne izgubi zavest, da so vsi ti razkropljeni bratje del naše Cerkve in jih zato ne smemo pozabiti."

Kot dokazilo za to resnico nam služijo obiski metropolita dr. Alojzija Šuštarja in drugih škofov iz domovine; saj je sam metropolit v zadnjem kratkem času obiskal slovenske izseljence v Ameriki in Kanadi, nato se je podal na obisk v Argentino, in se prav v času tega pisanja mudi med Slovenci v Avstraliji. Zadošči močan dokaz, kako metropolija smatra za svojo nalogo in dolžnost vključevati v svoj delokrog vse izseljence na tujem, jih šteti med svoje vernike in po možnosti zanje skrbeti s pomočjo organizacije izseljenskih duhovnikov. Iz tega sledi za nas vse, ki živimo po svetu, da se zanimamo za to cerkveno matico v Ljubljani, z njo, vsak na svoj način, vzdržujemo stike v duhovnem oziru in njena prizadevanja podpiramo.

Nova knjiga najprej govori o zgodovini in sedanjem stanju metropolije, v drugem delu pa obravnava vsako od treh škofij. Uredil jo je Rev. Drago Klemenčič, urednik Družine, uvod napisal metropolit prevzv. Šuštar. Ta podčrtava zgodovinsko važnost metropolije, kajti ona potrjuje slovensko narodno samobitnost in njeno poslanstvo kot krščanski pečat na pokrajini, ki veže tri krščanska plemena in tri kulture — slovensko, germansko in romansko. Zgodovinar dr. Fr. Dolinar podaja zgleden pregled o pokristjanjenju Slovencev pred protestantizma, turških navalov, jožefinskih reform, dveh svetovnih vojn in revolucije do ustanovitve metropolije, ki prvič združuje ves slovenski živelj v eni cerkveni organizaciji.

Rafko Lešnik navaja statistične podatke: provinca meri 20.255.92 kvadratnih kilometrov in obsega 1.884.047 ljudi, razdeljenih na 3 škofije, 795 župnij, ki jih oskrbuje 906 svetnih in 207 redovnih duhovnikov. V. Vegelj statistično primerja pastoralno nazadovanje zadnjega desetletja, ko je 1. 1970 bilo v vseh treh škofijah 244 bogoslovcev, danes pa samo 63... Potem pisec razmotriva, kako bi bilo mogoče rešiti ta strašno pereči problem. Sledi odlomek o redovništvu, poglavje zaključuje škof Lenič o skrbi metropolije za duhovne potrebe izseljencev s pošiljanjem duhovnikov in nastavljanju narodnih delegatov v smislu cerkvenih uredb.

(Dalje na str. 4)

Beseda iz naroda...

Zakaj?

CLEVELAND, O. — Tu in tam je slišati vprašanje med nami: Ali je res potreben slovenski tisk med nami? Zakaj ga še potrebujemo, televizija in pa radio nam vendar prinašata vsakdanje novice, pa naj bo to iz naše sosesčine ali pa iz vesolja. Čemu torej še potrebujemo slovenski tisk med nami!?

Odgovor na ta vprašanja je kategorčen — da! Potreben je in gorje, če ga izgubimo! Nazaj dobili ga ne bomo nikoli več.

Slovenska beseda je še edina vez, ki nas povezuje med seboj in s preteklostjo, naj bo to rojak iz enega konca Amerike ali pa drugega, iz Južne Amerike ali pa Avstralije, Evrope ali odkoder koli že, saj smo raztreseni po celém svetu. Četudi se med seboj ne poznamo, nas ravno ta slovenski tisk nekako druži v eno veliko družino, ki je morala zaradi sile razmer iskati bodočnost v tujih krajih. Ako nam premine slovenski tisk, nam bodo preminule tudi vezi, ki smo si jih ustvarili tekom let baš skozi njega. Mnogo nas je, ki smo bili še rojeni v Sloveniji in nam tujina še vedno ni prirasla k srcu in verjetno nikoli čisto ne bo. Za nas je ravno A.D. nekako tolažilno sredstvo, da nam tujina in nje kruh ni tako grenak in si potom tega časopisa dajemo korajže, da nam je tako lažje pri srcu.

Naša narodova preteklost je silno bogata. Kako naj črpamo iz nje, če ne ravno po tiskani slovenski besedi!

Sveta nam je ta slovenska beseda! Zanj so mnogi trpeli, zanj so mnogi bili opljuvani — mnogi so dali tudi svoje življenje zanj. Nekateri še danes trpe zaradi nje, kar pogledjmo naše brate po Koroškem in Primorskem. Kako radi so jo oni imeli, pa je niso smeli in marsikje je še sedaj ne smejo.

Mi pa jo imamo, pa bi jo pustili umreti zaradi naše malomarnosti in brezbrizja? Greh bi bil, velik greh pred vestjo naroda! Ne, ne sme se z našim tiskom tako zgoditi, kot se je že z mnogimi drugimi tujejezičnimi časopisi. Ni jih več, prešli so v pozabo zaradi brezbriznosti čitateljev in pa zaradi premajhne narodne zavednosti.

Poglejmo si torej, kaj in kako bi lahko pomagali našemu tisku. A.D. je danes edini slovenski časopis, ki izhaja redno po dvakrat na teden, če pa krepko vsi poprimemo, morda ga spravimo nazaj na trikrat tedensko. Imamo še razna glasila, ki izhajajo mesečno poleg Ave Maria, ki je izključno verski list.

Da bi se A.D. mogla sama vzdrževati, na to sploh ni misliti, saj je število naročnikov premajhno, da bi moglo kriti vse stroške tiskanja in razpošiljanja. Primanjkljaj je treba nedoknaditi s tem, da se začne tiskati tudi druge časopise: angleške in morda tudi druge tuje časopise. Potem tu pridejo v poštev razne objave ali glasila šol, društev, klubov in podjetij. Da je to mogoče, je treba imeti stroje, ki to zmorejo, in pa seveda temu poslu primeren prostor.

Ni to lahka naloga, ki si jo je naložil na ramena sedanjí lastnik in odgovorni urednik J. Debevec. Prav gotovo pa bi je ne prevzel, če

mu ne bi na pomoč priskočil g. Pavle Košir. Že od vsega začetka mu stoji ob strani in mu daje nasvete in bodri g. Debevec, da vztraja pri svojem namenu — da se tiskanje A.D. modernizira in s tem podaljša življenje slovenskega časopisa med nami!

G. Pavle Košir je zbral o koli sebe veliko svojih prijateljev in kulturnih delavcev, za katere je vedel, da mu bodo lahko finančno in strokovno pomagali pri njegovih naporih. Ustanovil se je krog "prijateljev Ameriške Domovine", ki si je nadel nalogo, da g. Debevecu pomaga, da se vse to uresniči. Kot prva naloga tega kroga je, kot smo že brali, uspešno izpeljati slavnostni banket, katerega čisti dobiček ja namenjen A.D. Podprimo jih v njihovih prizadevanjih, saj se to tiče vseh nas! Podprimo jih še posebno finančno! Že vnaprej strokrat hvala!

Prijatelj

Po glasbenem polju

Tudi letos smo imeli priliko slišati dva slovenska ansambla, po zaslugi lastnika slovenske restavracije "Slovenian Country House" gospoda Franka Sterleta. Prvi ansambel narodno zabavne glasbe pod vodstvom profesorja, klarinetista Vita Muženiča, je bil na celomesečni turneji po Kanadi in je nastopil v Clevelandu od 15. do 19. decembra.

Ansambel se je ustanovil leta 1979, torej obstoja šele 4 leta, a je pod strokovnim vodstvom Vita Muženiča dosegel zavidljive uspehe in priznanja za kvaliteto skladb, kakor tudi profesionalno izvajanje. V letu 1981 je ansambel prejel nagrado "Zlati Orfej" v Ptuj, kjer imajo vsakoletno tekmovanje narodno zabavnih ansamblov. Leta 1982 je prejel ansambel nagrado za najboljšoizvedbo na festivalu v Severjanu, Italiji.

Ansambel je že posnel tri LP plošče pri RTV Ljubljana in se njihove skladbe pogosto predvajajo na ljubljanskem radiju.

Vito Muženičev ansambel je vsekakor eden izmed zelo uglašjenih ansamblov v Sloveniji. To nam pričajo njihovi visoki uspehi v tako kratkem času. Vito, odličen klarinetist, komponist in aranžer, je pač že veteran v narodno zabavni glasbi, saj smo ga spoznali že pred leti kot člana Henckovega ansambla.

Proti koncu meseca decembra nas je obiskal ansambel iz Savinjske doline "Veseli Hmeljarji", ki so obhajali lani svojo 20. obletnico obstoja in so že precej let eden izmed boljših ansamblov v Sloveniji. Posneli so več LP plošč pri RTV Beograd in producent zadnje plošče je bil poznani glasbenik Boris Kovačič. Ansambel je s svojim peštrim sporedom valčkov in polk zabaval goste v restavraciji "Slovenian Country House" na Silvestrov večer.

V petek, 4. februarja, je obiskal Cleveland svetovno znani orgličar Andre Blumauer z

nastopom v restavraciji "Hofbrau Haus", kjer ga je spremljal orkester "Veseli Slovenci". Blumauer, komponist ene izmed najbolj popularnih polk "Veseli Ribenčani" pod naslovom "Mariacchi". Aranžmaje ploščo je priredil eden izmed najboljših aranžerjev v Evropi komponist in dirigent orkestra RTV Ljubljana Jože Privšek. Ploščo bodo v kratkem v prodaji trgovini "Tony's Polka Village" na E. 185 cesti v Clevelandu.

Od 25. februarja do 28. marca bo gostoval po ZDA in Kanadi Simfonični orkester RTV Ljubljana. Dirigirala bosta A. Nanut in M. Munih. Na žalost orkester ne bo obiskal Clevelanda, nastopil pa bo v Torontu 4. marca in v Carnegie Hall v New Yorku 7. marca.

Ellis Island

New York dobi novo turistično atrakcijo in nov nacionalni spomenik. To je otok Ellis, ki leži pred Manhattanom in ki je bil do leta 1954 vstopna postaja za skoraj vse ameriške priseljence. Ves otok pa je potreben temeljite obnove, v tridesetih letih so najbolj propadle velike sprejemna dvorana, spalnice in garderobe ter bolnišnica.

Do leta 1992, ko bodo praznovali petstoletnico odkritja ameriške celine, bodo zgradili glasbeni paviljon in restavracijo s pogledom na kip Svobode. Otoku, skozi katerega je šlo vsako leto deset milijonov Evropejcev, bodo postavili stalno razstavo dokumentov o zgodovini imigracije in kulturi priseljencev.

Obnovitvena dela bodo stala okrog 230 milijonov dolarjev. Komisija, ki izdeluje načrt, upa, da bo zbrala to vsoto darovi.

Iz življenja Slovencev v Milwaukeeju

MILWAUKEE, Wis. — Pustni čas, presneti čas, oja je že za nami, pri vas in pri nas smo ga dobro pognali. Kakor vselej! Ljudje pravijo in zgodovina pove, da je bilo pustovanje z maskami že zdavnaj razširjeno po vsem svetu. Mi Slovenci smo te stare navade, poleg lepih krščanskih praznovanj, ponesli po svetu, koderkoli smo se naselili.

Doma je bil ta praznik kar slovesen; na mizi je morala biti vroča, še kadeča se šepohova potica, krofi in flanci, prekajen pršut in, če je hiša premogla, klet, in v njej ob steni poln sod, je bila gospodarjeva dolžnost, prinesiti na mizo poln bokal rujne pijače. Za maskare pa so skrbeli mladi fantje in dekleta, to je moralo biti.

Stara modrost pravi, da je življenje oder, ljudje pa smo na njem igralci. Resnica je, da si odrasli v vsakdanjem življenju v medsebojnih odnosih radi nadenemo različne maske, da bi se pred ljudmi pokazali takšni, kakršni bi v njih očeh želeli biti.

Enkrat na leto pa imamo priliko, pokriti si obraz s pravo masko. Cerkev tega veselja ne brani, celo priporoča ga, v mejah, da v srcu ne pusti grenkega okusa. V dolgi zimi, med delom in skrbmi, ki jih ima vsak človek, je naravnost potreba priti v prijetno družbo s prijatelji in znanci ter se poveseliti z njimi.

Društvo Triglav je v svojem številnem zaporedju pustnih prireditev skozi leta doseglo letos, lahko rečemo, krono. Prvič v takem obsegu nove župnijske velike dvorane, ki je sprejela nad 500 gostov. Medsebojna valila, preprodaja vstopnic, reklama na slovenskem radiu, v Ameriški Domovini in pa dobra kuhinja, ki je že od nekdaj kakor magnet, ki pritegne. Vstopnic je pa zmanjkalo že teden prej. Da je bila velika reklama, "Slovenija moja" — ansambel iz Chicaga, deset mladih, talentiranih godcev in pevcev obojega spola pod odličnim glasbenim mojstrom Arkom, je tudi dejstvo.

Igrali so in razveseljevali staro in mlado. Pesem je zvenela iz mladih grl in polnila srce. Poseben poudarek napravijo narodne noše, ki pristojajo mladim, nasmejanim obrazom. Predsednika in tajnika je precej skrbelo, kako jo bodo izvozili, ker je bilo vse nanovo. Iz obrazov pa je bilo videti, da sta zadovoljna.

MASKE. — Čeravno jih ni bilo veliko, so bile zelo originalne. Pozornost so posebno vzbujali "oljnati magnati" iz Arabije v svojih originalnih nošah. Med ostalimi je bila različnost in pestrost zelo zanimiva. Razdeljenih je bilo pet lepih nagrad, katere so prisodili izbrani sodniki.

Vse je teklo skoraj kot po

"žnorce". Tako kuhinja in bara — samo spretni ljudje in vsi nasmejani, kar že samo pripomore k veselemu razpoloženju, tudi mlada dekleta, ki so natakala pri mizah kavo. Velika dvorana in zelo lepo okrašena je naredila prijazen vtis na prišlece, tako tudi lepo pokrite mize. Le žal, da so te bile pretesno postavljene, kar je ljudi zelo motilo.

Naj velja zahvala vsem pri organizaciji lepega večera, štabu kuhinje, vodstvu bare, krasitvi dvorane, prodajalcem kart, radio uri, Ameriški Domovini in še mnogim vidnim, pa tudi neopaznim delavcem prireditve! Zahvala tudi še posebej g. župniku p. Lovrencu Gromu za razpoložljive prostore in dvorano. Vsem skupaj veliko priznanje! Končno in predvsem zahvala vsem, ki ste našo prireditev v tako lepem številu obiskali in s tem dali priznanje tistim, ki so garali. S skupnimi močmi se dosejajo skupni cilji, da tako Slovenci kaj pomenimo v svetu! Splošen vtis je bil — zadovoljstvo vseh, ki so gostili, in pogostjenih!

Po veselih dneh je prišla Pepelnica in čas posta, ki nam s pokoro oznanja pripravo na Vstajenje, na Veliko noč.

Ker je pa danes, ko pišem te vrstice, ravno Pepelnični dan, mi prihaja na misel moje krvavo pepeljenje, ki sem ga doživel pred 40 leti in ga ne bom nikoli pozabil. Bilo je ledeno mrzlo jutro na dan Pepelnice v vasi Zarečje, nedaleč od poljske meje v Ukrajini, blizu mesta Rovno. Bilo nas je tam nekaj slovenskih fantov, mobilizirancev, pomešanih seveda med Nemce, ki smo kot zasedbena vojaška grupa morali držati v zaledju red. Tisto noč smo prenočevali v neki prazni kmečki "hati" — lesenj koči, kjer nas je neznansko zeblo, saj hata ni bila zakurjena.

Tisto noč me je silno bolela ledvica. Iz dremavice nas naenkrat vrže silen pok iz topa. (Ledvico sem omenil zato, ker me od trenutnega poka ledvica ni več bolela.) Topovski strel nas je pognal na polje, kjer smo se hoteli preko travnika čim preje pognati v zaklonišče malega gozdiča pred nami. Stražar, slovenski fant, je na mestu obležal zadet. Iz zaklonišča pa so na nas prežali domači partizani, ki so sipali ogenj na nas.

Na tistem travniku so bili kupi slame, da smo se mogli za silo kriti na poti do gozdička. Bili pa smo na snegu kakor na dlani. Tisti, ki me je imel na piki, me je zadel najprej v gleženj leve noge in ga prestrelil. Kri je napolnila škorenj, ko med tem tečem dalje, začutim toplo kri nad kolkom iste noge. Plazim se po trebuhu dalje

in obstanem. Tedaj začutim, kakor močan udar v nadlaket, isto leve roke. Ob tem udarcu mi klecne uprta roka — nadlaktka kost je bila zdrobljena. Odpasal sem se, potuhnil in miroval.

Streljanje name je ponehalo. Očividno je tisti, ki me je imel na piki, ugotovil, da sem "jih že dobil dovolj". Medtem, kakor smo zvedeli potem, je prišla rešitev iz zaledja in prebila obroč, v katerem smo bili ujeti. Kmalu je prišla pomoč — Ukrajinec z vojakom ter s konjem in sanmi, ki sta me naložila nanje ter odveklela v neko hato, kjer so že ležali naši ranjenci.

Mlado ukrajinsko dekle mi je prineslo toplega mleka, ki me je kar dvignilo, kajti med tem sem izgubil že mnogo krvi. Ranjence so odpeljali v bližnji zasilni lazaret, mrtve pa na božjo njivo.

Tako se je končala moja krvava pepelnica pred 40 leti, daleč od domovine, na kraju, kjer sem bil z drugimi vred čisto po nedolžnem, po krivdi blaznega Hitlerja, zaradi katerega je trpela vsa Evropa in našlo po nedolžnem smrt več milijonov ljudi; živi pa smo ostali priča takratnih strahot.

Še nekaj veselih pa tudi žalostnih novic:

Po radijskih valovih Slovenske ure smo zvedeli za lepo praznovanje — 92-letnega jubileja ustanoviteljice Slovenske ženske zveze v Milwaukeeju in dolgoletne predsednice le-te, g. Josephine Šlosar. Odlični ženi, neumorni slovenski delavki na tem mestu iskreno čestitamo, želeč še mnogo lepih dni življenja ob skrbni hčerki, ki za drago mamo tako lepo skrbi in jo ljubi. Draga gospa Šlosar — še na mnoga leta in Bog Vas živi!

Vesetje je zavladalo v družini mladega slovenskega para Frankija in Morin Mejac. Dne 11. februarja tega leta ju je razveselil krepak deček, sinko Tomažek, ki je kot prvi razveselil tudi stare starše, dobro poznanih, neumornih delavcev za slovensko stvar, Franja in Minke. Vsem iskrene čestitke, sinčku pa zdravo rast, da bo sledil očku in postal dober športnik, po geslu: Zdrav duh v zdravem telesu!

Ernest Majhenič — v bolnici. Iznenadilo nas je vse Slovence in prijatelje njegove, ko tisto nedeljo Ernija ni bilo več za orglami pri Sv. Janezu. Moral se je podrediti zdravnikom in ostati v bolnici. Daljši, temeljit pregled je zahteval nujno operacijo na ledvici in bo sledila še druga na pljučih. Vsi prosimo Stvarnika za njegovo zdravje, z željo, da se kmalu povrne domov k osamelim ženki Rosini, med

Jugoslovanska protislovja

II.

Pogovori z Jugoslovani v tujini napravljajo vtis, da so ti zagrenjeni zaradi "vojne napovedi", ki jim jo je s svojimi jesenskimi ukrepi pripravila vlada. Celó se je porodil sum, da so beograjski uradi sprejeli te proti zdomcem naperjene ukrepe iz zavisti, iz protizahodnega mišljenja in tudi zato, ker je večina teh delavcev iz Hrvaške. Poslance iz Jugoslavije, ki so pri jugoslovanskih klubih na tujem snubili za "razumevanje" in "vzajemnost", so zdomci pogosto zavračali, da so v tujini zaslужili svoj denar v trdih kapitalističnih razmerah le z delom svojih rok.

Kot se je že "vojna napoved" beograjskega režima njegovim najboljšim prinašavcem deviz pokazala kot vprašljiv del gospodarske politike, tako je moral režim popustiti tudi na drugih področjih. Zasebni taksiji in tovarnjaki dobivajo sedaj več bencina. Poleg tega je pričakovati zaradi pritiska Slovenije sprostitev maloobmejnega prometa.

(Pretekli teden je vlada SFRJ res nekaj popustila v tem oziru in sicer po zahtevi, poslani iz republik Slovenije, Hrvaške in Srbije. Op. ur. AD)

Protislovja jugoslovanske gospodarske politike, se zdi, so postala neprijetna celo mednarodnemu denarnemu skladu, potem ko je ta do pred kratkim vse beograjske ukrepe in celo statistične podatke, ki so mu jih od tam pošiljali, sprejemal z neverjetno nepresodnostjo. Na Zahodu so presenetile jugoslovanske izjave, da jugoslovanske banke "pravzaprav" niso državne ustanove in da zato država ni "nacionalno" dolžna biti brezpogojno za poroka njihovih obveznosti (okrog dve tretjini celotnih dolgov Jugoslavije). Takoj je moral Beograd pojasniti, da je to mišljeno le kot "opozorilo za prihodnost", ne nanaša se pa na dosedanje obveznosti.

Kako težko leži grozeča nevarnost poravnave zunanjih državnih dolgov beograjskemu vodstvu na duši, je moral

pevce in vse ostale prijatelje, ki ga zelo pogrešamo. Tako mu iz srca želijo predvsem tudi sinovi: Ernie z družino, Martin in Willi z ženko! Ernie! Pogrešamo Tebe in pogrešamo vodjo pri petju devete maše. Pridi kmalu!

Za dobro voljo. — Ljubljančan Ribenčanu: "Vi pijete vino kot vodo!" — "O ne: vode ne bi mogel nikdar toliko popiti!"

Nekdo jaha osla po cesti in mali fantič, ki stoji ob poti, ga debelo gleda. Jezdec nejevoljen mu pravi: "Kaj, ali še nikoli nisi videl osla?" — "O, že," odvrne fant, "ampak enega vrh drugega pa še ne!"

Pozdravlja vse vaš
France Rozina

v parlamentu doživeti slovenski poslanec Rožič, nekdanji ljubljanski župan. Ta je v imenu svoje republike vlado vprašal, kako visoki so pravzaprav dejanski zunanji državni dolгови, ker da je slišati "zlohotne govorce", po katerih naj bi bila Jugoslavija zadolžena ne le za "uradnih" okrog 18,5 milijard dolarjev, marveč dejansko za veliko več, za 25 do 30 milijard. V svoje začudenje je moral zvedeti, da lahko dobi odgovor na to vprašanje le tajno. Nad tem se je pritožil v pogovoru z revijo Nin. Dejansko se skriva za Jugoslavijo v tem vprašanju politično razstrelivo. Mnogi vedo, da Jugoslavija dolguje poleg "neuradno" navedenih dolgov še kratkoročne denarne obveznosti in posojila dobaviteljev. Pri teh slednjih je država pogosto v zamudi.

Še težavnejše se zdi vprašanje deviznih računov, ki ba je niso več kriti v meri, kot je to v bančnem svetu v navadi. Če bi prišlo lepega dne vsem Jugoslovanom na misel, da bi svoje devizne naložbe terjali nazaj, bi se iz tega ne izcimilo nič dobrega.

Frankfurter Allgemeine Zeitung

Vitamin A proti raku

Novica, da deluje vitamin A proti raku, se je zdela sprva prelepa, da bi bila resnična. Vendar je že potrjeno, da retinoidi, sintetične oblike vitamina A, imajo določeno vlogo tako pri preventivi kot pri zdravljenju raka.

Na zadnjem simpoziju o organizirani prehrani, ki ga je pripravila farmacevtska družba Bristol-Myers iz Washingtona in ki se ga je udeležilo 450 zdravnikov, so potrdili, da je mogoče z lokalno uporabo 13-cisretinoidne kisline preprečiti predhodne oblike raka na materničnem vratu. Pri 25 odstotkih bolnikov s tumorjem v glavi, na vratu in pljučih so opazili izboljšanje, rahlo sicer, a vendar vidno.

Neprijetno je le, da so retinoidi zelo strupeni in jih ne smemo predpisovati v večjih količinah, zato zdaj iščejo manj strupene oblike sintetičnih retinoidov.

Iz newyorške prosvete

Postala je tradicija, da je februarška prosvetna ura posvečena humorju in s humorjem združenim smehom. Navadno pada ura v predpušno dobo. Letos sta nas pa zopet pustna nedelja in pustni torek prehitela. Ker pa ustaljene tradicije, da so ure vedno na tretjo nedeljo v mesecu, ne moremo opustiti, smo se pač v začetku posta bavili s humorjem. Bog nam ne bo zameril! Ves naš humor je bil pošten in dostojen. In veseliti se ni greh!

Ko so prišli prosvetarji iz cerkve v dvorano, so našli na belo pogrnenih mizah dva letaka. Eden je vabil na koncert Sveta slovanskih dediščin, ki je bil 26. februarja v mali dvorani Carnegie Hall, drugi pa na koncert Slovenske filharmonije, ki bo v veliki dvorani v ponedeljek, 7. marca. Dirigiral bo Anton Nanut, brat naše dentiste in odlične pevke dr. D. Lango.

Pred sporedom smo slišali nekaj anekdot o naših prednikih Lincolnu, Taftu in Rooseveltu. Prilagam jih temu poročilu. Od prostora in urednikove volje bo odvisno, ali jih boste brali ali ne.

Spored so začeli Bugarji. Mala Sandi je ljubko zapela "Kje so tiste rožice", Marko pa je lepo recitiral "Pomlad prihaja".

Mali Ive Lango je stro-

kovnjaško igral na klavirju dve krajši skladbi Allegro in Burlesque, nakar je njegova mama dr. D. Lango zapela čudovito lepo Kozinovo pesem "Zalovanje". Ne vem in ne morem razumeti, kako je dobila ta vesela pesem spomladi tak naslov. Marjan Kozina je bil moj prijatelj in 8 let sošolec na gimnaziji. Njegova skladba "Bela Krajina" je verjetno najboljša slovensko glasbeno delo naše dobe.

Zaključila sta prvi del Tone Jenko in Ludvik Bugar ml. Prvi je recitiral Milčinskijevo humoresko "Imenitna kupčija", ki opisuje, kako sta dva Butalca, kmet in mešetar, na potu s sejma pojedla vsak pol krstače in nista vedela zakaj. Bugar pa je recitiral Grudnovno "Pust".

Navdušeno ploskanje prosvetarjev je svedočilo, da so bili z vsemi točkami zelo zadovoljni.

Med odmorom smo slišali, kaj so nam pisali v zahvalo za božične pozdrave nadškof Šuštar, škof Lenič in vdova pokojnega dr. Puca.

V drugem delu sta nastopila v maskah Andrej in Inge Zupančič. Tokrat je bila Inge fant in Andrej deklica. Pela je ves čas samo Inge pesem "Lan' sem ji kupil..." Bila sta posrečena, posebno Inge se je kot fant z brkami odlično postavila.

Nato je recitiral Nejče Zupan humoresko "Fižolovka, ali zgodba o fižolu", katere avtor je neznan. Opisuje, kako se je mlad fant odrekel fižolu, ko se je poročil, ker je vedel, da bi njegova mlada nevesta ne prenašala fižolovih posledic. Nekoč mu je odpovedal na poti domov avto in je moral iti naprej peš. Med potjo, je zavil v gostilno in pojedel tri porcije fižola, misleč, da se bo vseh posledic otresel, predno bo prišel domov. A se jih ni! Ko je prišel domov, mu je žena na vratih zavezala oči in ga vodila v jedilnico. Predno mu je mogla odvezati oči, je zazvonil telefon. Letela je k telefonu, on pa je prepričan, da je sam, razganjal vetrove na vse strani, dokler se ni žena vrnila in mu odvezala oči. Takrat je šele videl, da je sedelo za mizo 12 njegovih prijateljev.

Predno je Nejče končal zadnji stavek, je vsa dvorna bruhnila v smeh in mu viharno ploskala. Celo njegova mala Sandi in Jerry sta se pridružila poslušalcem.

Na koncu smo slišali kratko parodijo našega Brooklynškega Jožeta na Miklavževu pesem v decembru.

Smeha in veselja je bilo dovolj. Ker pa greha nismo delali, ne bo nobene kazni od zgoraj!

Dr. Zdravko Kalan

O predsednikih (Resnične zgodbe)

Lincoln se je sprehajal po gozdu. Ko je zaslišal peketanje konja, se je ustavil in pomaknil na kraj pota. Na konju je bila mlada dama. Ko je zagledala Lincolna, se je ustavila in rekla: "Prepričana sem, da ste vi najgrši moški, ki sem jih srečala!" Lincoln: "Verjetno imate prav, a jaz si ne morem pomagati!" Jahačica: "To je res! Lahko bi pa ostali doma!"

Franklin Roosevelt: Med drugo svetovno vojno je Eleanor Roosevelt hotela obiskati jetnišnico v Baltimoru, kjer so delali za vojko. Šla je na pot zelo zgodaj, ne da bi se poslovila od moža. Ko je Roosevelt ugotovil, da je ni, je telefoniral njeni tajnici in vprašal, kje je Eleanor. "V zaporu!" je odgovorila tajnica. "To me ne čudi, zakaj pa je notri!" je vprašal predsednik.

Taft je tehtal 300 do 350 funtov. Ko je bil guverner na Manili, je telegrafiral tajniku za obrambo E. Root: "Danes sem dolgo časa jahal. Počutim se odlično!" Root mu je odgovoril: "Kako se pa počuti konj?"

Kasneje ko je bil predsednik so rekli, da je bil najbolj vključen med vsemi predsedniki. Če je namreč v častni železnici vstal in ponudil mesto eni dami, so vedno lahko sedle na njegovo mesto tri.

L. P.

Novi grobovi

Marie J. Sterle

Umrila je Marie J. Sterle, rojena Debevec, žena Josepha R., mati Josepha J., sestra Frances Mulec (Jug.), Jean Perusek ter že pok. Johna in Roberta, hčerka Johna in Mary, roj. Martincic, Debevec (oba že pok.), članica Oltarnega društva in Marijine Ligne pri Mariji Vnebovzeti. Pogreb bo iz pogrebnega zavoda Sankovic-Jonnston na 15314 Macauley Ave. (vokal E. 152. ceste in Lake Shore Blvd.) v četrtek, 3. marca, v cerkev Marije Vnebovzete ob 10. dopoldne, od tam na pokopališče Vernih duš. Na mrtvaškem odru bo nocoj od 7. do 9. ter jutri, v sredo, popoldne od 2. do 4. in zvečer od 7. do 9.

Mary Korsec

V nedeljo, 27. februarja, je v Fish Memorial bolnišnici v New Smyrna Beach, Fla. umrla 74 let stara Mary Korsec s 609 Ellison Ave. v New Smyrna Beachu, rojena Tekavec v Evelethu, Minn., od koder je šla s starši v Slovenijo, v Cleveland pa se preselila l. 1928, mnoga leta bivala na Bonna Ave. in potem Farrington Ave. v Euclidu, dokler se ni l. 1957 preselila v Florido. Pokojničin prvi mož, John Ujcic, je umrl pred leti. Bila je žena Johna, mati William Ujcica in Mildred Collins (Mansfield, O.), mačeha Johna in Roberta Korsec, 9-krat stara mati, 2-krat prastara mati, v Sloveniji zapuščala 2 sestre. Lastovala in vodila je Mission Gardens gostilno v mestu New Smyrna od l. 1960 do 1977, bila je članica SNPJ v Floridi in Kluba slov. upokojencev v New Smyrni. Pogreb bo iz Želetovega pogrebnega zavoda na E. 152. cesti v četrtek, 3. marca, ob 10.30 dopoldne na pokopališče Vernih duš. Na mrtvaškem odru bo jutri, v sredo, od 4. do 9. zvečer.

John Virant

V soboto, 26. februarja, dopoldne je v Wickliffe Country Place umrl 87 let stari John Virant s 18702 Chickasaw Ave., kjer je bival 60 let, rojen v Velikih Laščah, Slovenija, od koder je prišel v Cleveland l. 1915, vdovec po umrli ženi Mary, roj. Marolt, oče Mildred, Frances in Alice Bauckman, stari oče Bonnie, Carol in William, zaposlen pri Apex Electric Co. 30 let, vse do svoje upokojitve l. 1960, član Društva št. 6 ADZ in ABZ št. 37. Pogreb je bil iz Želetovega pogrebnega zavoda na E. 152. cesti v torek, 1. marca, v cerkev Naše Gospe Pomočnice, od tam na pokopališče Vernih duš.

Jennie Boncina

V petek, 25. februarja, je umrla Jennie Boncina, rojena Leben, vdova po pok. možu Martinu, mati Amelie Boncina. Pogreb je bil večeraj, v ponedeljek, iz Brickmanovega pogrebnega zavoda na 21900 Euclid Ave.

Delia J. Moze

V Euclid General bolnišnici je po dolgi bolezni umrla 63 let stara Delia J. Moze s 27800 Euclid Ave., rojena Daufney v Brookstonu, Minn., od koder je prišla v Cleveland l. 1938, žena Josepha A., sestra Gordon (Seattle, Wash.), Nellie Anderson (Minn.), Esther Heller (Pittsburgh, Pa.) ter že pok. Byrona, Glynnja in Myrtle McMillian, teta, zaposlena v pisarni Bailey Controls, Inc. 26 let, vse do svoje upokojitve lani, članica SNPJ št. 576, Kluba slov. venskih upokojencev v Euclidu in Kluba upokojencev na Waterloo Rd. Pogreb bo iz Želetovega pogrebnega zavoda na E. 152. cesti danes, v torek, ob 10. dopoldne. Družina bo hvaležna za darove v pokojničin spomin dobrodelni ustanovi vaše izbire.

Resnica o vesoljski ladji "Sojuz-18"

Osem let je moralo miniti od skrivnostne nesreče, da je Vasilij Lazarev, sovjetski vesoljec, tudi za javnost povedal, kaj se je v resnici dogajalo spodletelo vesoljsko odpravo 5. aprila 1975.

Lazarev je bil poveljnik vesoljske ladje Sojuz-18, ki so jo na dan izstrelili s kozmodroma Bajkonuru. Komaj 261 sekund po izstrelitvi je, kot je pred dnevi napisal Lazarev v glasilu sovjetskih oboroženih sil, Krasnaja zvezda, vesoljsko ladjo pretresel močan sunek, vključile so se sirene za nevarnost, na zaslonih pa se je prižgal napis "okvara pogona".

Lazarev in njegov sopotnik Oleg Makarov nista imela zaradi tega nikakršnega dodatnega opravila (razen to da je bilo treba shranjati hladnokri), ker je na vse potrebne mislila avtomatika: ta je vesoljsko ladjo odcepila od pokvarjenih pogonskih raket.

Kabina z vesoljci je tako začela prosti pad z višine 192 kilometrov, pri tem pa so nastajali pospeški - dvajsetkratna povečana gravitacija, - ki so robu zmogljivosti organizma. "V tistih trenutkih nismo mogli govoriti in tudi ne odpirati oči, naše veke so postale kot svinčene," je zdaj poročal Lazarev.

Vesoljska ladja je obešena padala pristala na snežnih pobočjih Altaja v južni Sibiriji, 1574 kilometrov od Bajkonura. Ko sta vesoljca stopila iz ladje, sta se do pasu pogreznila v sneg. Zaradi nedostopnosti kraja pristanka so ju reševalni ekipe dosegle šele naslednjega jutro.

Medtem ko je zdaj po osmih letih razkril skrivnost okoli Sojuza-18, pa še vedno niso znane podrobnosti o vesoljski nesreči, ki je imela hujše posledice in ki se je končala s smrtjo vesoljca Komarova.

Ljubljanska metropolija

(Nadaljevanje z 2. str.)

Drugi del knjige popisuje posamezne škofije. Ljubljanski nadškofiji je napisal uvod titular dr. Šuštar, kjer podaja svoj pastoralni načrt. Njeno zgodovino slika dr. Dolinar od ustanovitve l. 1462 (Pij II) do zadnjih dogodkov, ko ji je stopil na čelo sedanji nadškof. Iz statističnih podatkov izvira, da obsega škofija 8.400 kv. km in šteje 810.000 prebivalcev, razdeljenih na 303 župnije z okroglo 525 duhovniki. Krsti so padli na 58%, cerkvene poroke na 46%, nedeljske maše se udeležuje 42% vernikov. Namesto da bi s prstom pokazal na vzrok razkristjanjevanja, pravi statističar Lešnik: "Pozabili smo iti s časom naprej."

V tem oziru ni dosti boljše v mariborski škofiji, ki meri 7.398 kv. km in šteje 830.000 duš. Razdeljena je na 284 župnij in ima vsega 453 duhovnikov. Iz zgodovine je znano, da je mariborska škofija naslednica stare (omenjene že l. 1228) lavantinske škofije v St. Andražu, kateri je cesar Jožef II. priključil velik del slovenskega ozemlja na spodnjem Štajerskem. Premaknitev sedeža v Maribor je izpeljal škof Anton Martin Slomšek, kar je bilo za slovenstvo odločujočega pomena. Sedaj vodi škofijo dr. F. Kramberger, ki ga slovenski emigranti poznamo, odkar je obiskal Ameriko in Kanado.

Sedaj samostojna koprška škofija, ki jo vodi škof dr. Janez Jenko, se je odcepila od prejšnje tržaško-koprške škofije in bila priključena po ureditvi meje med Jugoslavijo in Italijo Sloveniji. Je najmanjša, saj meri le 4.310 kv. km in ima 242.000 ljudi. Razdeljena je na 209 župnij z 210 duhovniki. Iz statistike zvemo, da je polovico otrok nekrščenih, cerkvene poroke so padle pod polovico, k nedeljski maši hodi le še ena četrtina ljudi. Ob takšnem dejanskem stanju je avtor zapisal: "Ne more se več govoriti o slovenskem narodu kot vernem ljudstvu." In zadnje poglavje je naslovljeno: "Upanje proti upanju", vendar pisec končuje, da to ni razlog za pesimizem, kajti "vera — zmaguje" po geslu koprškega škofa. "Mi verujemo v božji odrešiteljski načrt, ki nam je nedoumljiv."

Knjiga med vrsticami razodeva, kako velike uspehe je dosegel brezbožni režim s svojim ateističnim navalom na mladi rod. Vera v metropoliji je v krizi. Izhod iz nje je videti v velikem povečanju duhovniških poklicev. Tvoja in moja in naša Cerkev ne more pričakovati "nedoumljivega" čudeža, pač pa naj pričakuje tvoje in moje in naše vztrajne molitve, da bi Bog poklical množico fantov v svoj vinograd. V tem je upanje in rešitev.

Kanadska Domovina

Iz slovenskega Toronta

NI IMEL ČASA

Ni imel časa, da bi vsaj kartico komu napisal
Ni imel časa, da bi šel na volitve
Ni imel časa, da bi pesem zapel
Ni imel časa, da bi krivice popravil
Ni imel časa, da bi se v ljubezni razdajal
Ni imel časa, da bi se vživel v resnično življenje...
OD SEDA J ZANAPREJ BO IMEL ČASA NA PRETEK;
umrl je namreč danes ta naš "prezaposleni" prijatelj.

Anon.

FANTJE BODO PELI

Pomlad se bliža. Saj pravi angleški pregovor, da pomlad ni več daleč, ko se začne zima. Prišla bo torej pomlad, ko bo vse oživel, ko te bo že nadvse zgodaj prebudilo petje ptic. Toda, nam bodo zapeli "Fantje na vasi" in sicer na cvetno soboto, 26. marca 1983, ob 7.30 zvečer v veliki župnijski dvorani Brezmadežne s čudodelno svetinjo na Brown's Line.

Toda to še ni vse. "Fantom na vasi" v Torontu se bodo pridružili tudi "Fantje na vasi" iz Clevelanda in tako bodo peli fantje iz dveh slovenskih vasi, Toronto in Cleveland. To bo lepo, ko bo vrela pesem iz fantovskih grl in bo njena melodija budila duše iz zimskega dremanja, da se bo na krilih teh melodij dvigala kvišku v hrepenjenju po Avtorju, ki je zemljo okrasil s cvetjem, ljudi pa obogatil s pesmijo! Pohitite, da ne bo zmanjkalo vstopnic...

Por.

IZ ČASA V VEČNOST ODHAJAJO

Dne 9. februarja 1983 je bil pri Mariji Pomagaj pogreb mlade žene in matere ge. Terezije Brumen. Ona je s svojo družino živela na 76 Orangewood Cresc., Scarborough. Zavratna bolezen jo je iztrgala iz srede dragih. Pogrešal jo bo mož John, sin John in hčerka Sonja. Kako bo manjkalo tej družini žene in materine ljubezni. V Torontu je zapustila tri brate: Štefana, Franka in Jožeta Ritlopa in njihove družine. Ritlopi so doma iz Črenjševev v Prekmurju. So ugledni podjetni člani slovenske skupnosti, enako kot g. John Brumen. Kako je bila pokojna Terezija priljubljena se je pokazalo na dan pogreba. Cerkev Marije Pomagaj na Manning Ave. je bila sredi tedna polna, ko so pokojnico prinesli vanjo. Pogrebno mašo in molitve je opravil župnik č.g. Ivan Plazar CM, ki se je v lepem govoru poslovil od nje. Veliko število jo je spremljalo na zadnjo pot k sv. Križu, kjer v miru počiva in čaka vstajenja. Žalujemo naše sožalje!

Oče pokojne Terezije Štefan Ritlop v Črenjševecih ni mogel prenesti vesti, da mu je daleč v Kanadi umrla hčerka. Teden dni za njo se je tudi sam poslovil, star 77

let in odšel k njej v večnost. Vsem žalujočim iskreno sožalje.

Dne 10. februarja letos je bil pri Mariji Pomagaj zopet pogrebni dan. Ob 10h dopoldne so se zbrali v cerkvi prijatelji in znanci in sorodniki g. Franka Kumelj, ki je umrl v bolnici sv. Jožefa v Torontu 8. feb. 1983. Bil je drag mož ženi Rozi in dober oče petim hčeram: Ani, Ivanki, Majdi, Veroniki in Stanki. Vse so poročene in imena njihovih mož so: Claudio, David, Marcel, Terry in Adrian in njihovi otroci: Tanja, Sonja, Jason, Jamie in Jennifer. Za pokojnim žalujejo tudi en brat in dve sestri v Sloveniji. Pobrebno mašo in molitve je opravil č.g. Ivan Jan CM. V globokem govoru je učil in tolažil, češ smrt je samo prehod v lepše življenje, ki ne mine. Na koro so se od pokojnika poslovili pevci, kar je privabljal solze v oči ne samo sorodnikom, ampak vsem poslavljajočim. Posebno ganljiva je bila melodija, ko sta odhajajočemu zaigrala g. in ga. Kolarič, prijatelja hčerk, ki so nekoč prepevale v mladinskem zboru pri Mariji Pomagaj. Spočij se v Bogu, dragi Frank in iz večnosti potolaži žalujoče!

Por.

Razvoja pri "Ameriški Domovini" smo veseli in ga nismo veseli.

Veselim se, da je podjetje "American Home Publishing Co." dobilo nov tiskarski stroj. To bo gotovo v veliko korist tiskarskemu podjetju. To pomeni napredek in kdo takega napredka ne bi bil vesel! Kakor pri "Ameriški Domovini" obljublja, bomo vse prednosti novega stroja šele spoznali, ko bo stroj dal od sebe vse kar, premore.

To je vesela, svetla stran te podobice. Druga stran je manj vesela. Zdi se, da "AMERIŠKA DOMOVINA", kot so jo poznale tri generacije, odhaja v zgodovino in z njo zahaja naš ponos, ko smo samozavestno izjavljali, da imamo najstarejši slovenski, katoliški časopis, ki je bil še do nedavnega dnevnik.

Zdi se, da iz tega časopisa, ki je bil glasnik slovensko-katoliške miselnosti v Združenih državah in Kanadi, ostaja še majhen listič v slovenskem jeziku v torek in

Vabilo na koncert

"FANTJE NA VASI" TORONTO — CLEVELAND, vabilo na spomladanski koncert, ki bo na Cvetno soboto, 26. marca 1983, ob 7.30 uri zvečer, v dvorani Marije Brezmadežne na 739 Brown's Line v Torontu.

njegov nebolglieni bratec v angleščini v petek.

Ce je že morala "Ameriška Domovina" iz dnevnika postati tednik, naj bi ohranila vsaj svojo zunanjo obliko in velikost, da bi ji med slovenskimi vrstniki ne bilo ne-

rodno. Tako se pa človek boji naslednje poteze, da bo od velike "AMERIŠKE DOMOVINE" ostal samo še petkov "American Home". Ali je vse to res potrebno, ali so še druge skrite sile v ozadju?? Por.

Slovenci v Argentini

I.

Naselitev

Že ob koncu prejšnjega stoletja so prišli prvi Slovenci kot posamezniki v to južno ameriško državo. Med njimi je najbolj poznan Benigar, ki se je tako vživel v indijansko življenje, da so ga sprejeli kot svojega, izvolili za poglavarja in kot tak je mogel odkriti mnoge skrivnosti njihovega življenja ter napisati za znanost mnogo važnih stvari.

Drugi val Slovencev je prišel po prvi svetovni vojni s Primorskega, ko je v Italiji zavladal fašizem in začel načrtno uničevati slovenski življ. Teh naseljencev štejemo navadno okoli 25.000. Naselili so se v glavnem mestu Buenos Airesu in v notranjosti države po vseh večjih mestih. Prišli so v deželo v času hude gospodarske krize in so zaradi tega morali v prvih letih živeti v zelo skromnih razmerah.

Ko se je gospodarstvo države uredilo, so tudi oni postali deležni gospodarskega blagostanja ter se opomogli in nekateri so si ustvarili lepa ter gospodarsko tudi trdna podjetja. Skoraj vsi med njimi so si zgradili hiše, največ v okolici glavnega mesta.

Številčno manjša pa dobro urejena skupina Slovencev je prišla v Argentino po drugi svetovni vojni, potem ko so več let preživeli v begunskih taboriščih v Italiji in Avstriji kot politični begunci; njim so se pridružili vojaki iz bivše nemške armade, ki se po končani vojni niso vrnili v Slovenijo. Ta skupina je našla mnogo bolj urejene gospodarske razmere, le za stanovanje je bilo težko, posebej številnim družinam. Teh beguncev-naseljencev je okoli 7.000. Večinoma so se zaposlili po tovarnah, zlasti v tekstilni industriji, pri javnih delih, ki jih je pospeševala država. Le malo jih je dobilo uradniške službe. V nekaj letih so si tudi mnogi od teh ustanovili večja ali manjša podjetja ter se tako gospodarsko osamosvojili. Danes ima

vsaj 95% teh naseljencev lastne hiše, nekateri v Buenos Airesu, večina v bližnji okolici, deloma pa v večji skupini v Mendozi, Mar del Plati, San Luisu in Barilochoh.

Versko in kulturno življenje

Do prihoda zadnje skupine je bilo za versko življenje naseljencev skromno preskrbljeno. Šele okrog l. 1930 je prišel k njim za pol leta župnik Anton Merkun s Homca, ki je nagovarjal škofa Rožmana, naj pošlje našim izseljencem v Argentino duhovnika. Prišel je najprej Jože Kastelic, kateremu se je leta 1936 pridružil msgr. Janez Hladnik. Ko se je Kastelic ubil ob ekspediciji na najvišjo argentinsko goro Aconcagua, je Hladnik ostal sam. Živel je kot kaplan na raznih farah nadškofije Buenos Aires in je svoj prosti dan v tednu, do katerega je po tukajšnjih navadah imel pravičico, porabil za to, da je obiskoval rojake, razkropljene po glavnem mestu in bližnji okolici. Svoj letni dopust je pa porabil za obisk oddaljenih rojakov v notranjosti države. Takoj je jasno, da to ni bila redna verska oskrba. Naredil je, kar je mogel, v deželi, ki meri po dolžini okrog 5000 km, in povsod je imel raztresene vernike. Da bi jih mogel več in bolj redno doseči, je že Kastelic začel izdajati verski list Duhovno življenje, Hladnik pa je z njim nadaljeval. V glavnem mestu sta imela božjo službo na dveh krajih (Paterin in Avellaneda) ter izmenoma nekaj časa krščanski nauk popoldne. Nekajkrat na leto sta zbrala več rojakov na romanjih v Lujan, San Antonio, Lourdes in Nueva Pompeya.

Bistveno se je spremenil dušnopastirski položaj po letu 1948, ko je s skupino Slovencev prišlo okrog 80 slovenskih duhovnikov. Večina od njih je odšla v dušno pastirstvo na argentinske fare ali ustanove, zraven pa so mogli vsaj še nekaj pomagati tudi svojim rojakom v ver-

skem pogledu, zlasti glede spovedovanja.

Tisti čas so slovenski duhovniki predstavljali 2% vseh duhovnikov v Argentini. Izmed njih je takratni buenosaireski nadškof kardinal Coppelio določil za slovensko dušno pastirstvo Antona Oreharja, sedanjega delegata za slovensko dušno pastirstvo v Argentini. Skupno z msgr. Hladnikom sta delila skrb in delo, dokler ni ta prevzel argentinske fare sv. Jožefa v Lanusu.

Kar kmalu se je ob slovenskih duhovnikih, ki so delovali na argentinskih farah, pa so blizu njih živeli slovenski rojaki, uredilo več verskih središč: San Martin, Ramos Mejia, Lanus, San Justo, Moron-Castelar, Florida-Carapachay, Mendoza, Mar del Plata, Miramar in Cordoba; vse je pa med seboj vezalo središče v Buenos Airesu. V sedmih od teh središč je zdaj redno vsako nedeljo slovenska služba božja.

Že pred izidom konstitucije Exul familia, ki je l. 1952 uredila dušno pastirstvo za izseljence, smo Slovenci v Argentini sami uredili dušno pastirstvo za svoje rojake: redna nedeljska sv. maša po imenovanih središčih, enkrat mesečno po drugih, vsaj nekajkrat na leto po oddaljenih krajih.

Od vsega početka imamo svoje verske organizacije: Katoliško akcijo, katoliška društva za mladino in akademike. Z rednimi sestanki, nekajkrat ali enkrat na mesec skrbijo za oblikovanje lastnih članov ter jih navdušujejo za apostolsko delo med vrstniki. Posebnega pastoralnega pomena so sv. ure, ki jih imamo v devetih središčih pred prvim petkom, da imajo ljudje priliko za redno sv. spoved. Vsako leto imamo duhovne vaje za vse stanove in posebej za izobražence. Prav tako tudi velikonočne duhovne obnove kot pripravo na prejem velikonočnih zakramentov.

Posebno lepi verski manifestaciji sta dve vsakoletni romanji v glavno Marijino svetišče v Argentini, v Lujan (zbera se okoli 2500 rojakov) in skoraj toliko tudi v romarski cerkvi Lourdes blizu Buenos Airesa. Važno pastoralno sredstvo je časopisje.

Duhovno življenje izhaja kot mesečnik že nad 49 let. Temu se je l. 1948 pridružilo Oznanilo, ki kot tednik prinaša kratko razlago evangelija, krajše verske članke in novice versko-kulturnega pomena ter tako vzdržuje zvezo med dušnimi pastirji in verniki, ker vsi ne morejo redno k slovenski nedeljski službi božji. Poleg teh so še Božje stezice, otroška priloga DZ, ter Katoliški misijoni (za misijonsko idejo), namenjeni rojakom širom sveta.

(Dalje prihodnjič)

KOLENDAR

društvenih prireditev

MAREČ

5. — Prijatelji Ameriške Domovine prirejajo Slavnostni banket v podporo Ameriške Domovine v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. Začetek ob 7.30 zvečer.
6. — Slovenska šola pri Sv. Vidu bo postregla s kosilom v farni dvorani. od 11.30 do 1.30 popoldne.
12. — Pevski zbor Glasbena Matica priredi pomladanski koncert z večerjo v Slovenskem domu na St. Clair Ave. Igrajo Veseli Slovenci.
12. — Klub slovenskih upokojencev na Waterloo Rd. priredi večerjo s plesom ob praznovanju 20-letnice svojega obstoja. Prireditve bo v SDD na Waterloo Rd.
19. — Pevski zbor Jadran priredi koncert v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd. Začetek ob 7. zv. Po koncertu ples in zabava.
20. — Društvo Najsvetejšega Imena pri Sv. Vidu priredi vsakoletni zajtrk s klobasami in omletami (pancakes and sausages) v farni dvorani sv. Vida, od 8. zjutraj do 1. popoldne.
20. — Federacija slovenskih narodnih domov priredi vsakoletni "mož in žena leta" banket v Slov. narodnem domu na St. Clair Ave. Serviranje ob 3. popoldne.
26. — Slovensko-ameriški Primorski klub priredi večerjo s plesom v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. Igrajo Veseli Slovenci.
26. — Torontski "Fantje na vasi" prirejajo koncert v farni dvorani Brezmadežne na Brown's Line cesti, Toronto. Začetek ob 7.30 zvečer. Sodelujejo "Fantje na vasi" iz Clevelanda.

APRIL

9. — Tabor DSPB Cleveland priredi svoj pomladanski družabni večer. Za zabavo in ples igra orkester Veseli Slovenci.
10. — Zveza oltarnih društev priredi kosilo za pomoč mesečniku Ave Maria. Kosilo bo v avditoriju pri Sv. Vidu, serviranje bo od 11.30 dop. do 2. pop.
16. — Pevski zbor Korotan priredi koncert v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. Začetek ob 7.30 zvečer.
17. — Klub slovenskih upokojencev na St. Clair Ave. priredi kosilo in ples v SND na St. Clairju. Serviranje od 1. do 3. popoldne.
23. — Pevsko društvo Planina priredi koncert v Slovenskem domu na Maple Hts. Začetek ob 7. zvečer. Za ples igra Eddie Buehner orkester.
30. — Slovenian National Art Guild priredi večerjo s plesom ob 10. obletnici svojega obstoja v Slovenskem domu na Holmes Ave.
- 30., 1. maja — Slovenski folklorni inštitut v Ameriki priredi samostojni folklorni program v novo preurejenem gledališču Ohio Theater na Playhouse Square v središču Clevelanda.

JUNIJ

4. — American Slovene Club priredi večerjo s plesom v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. v počastitev 55. obletnico klubovega obstoja.
5. — Otvoritev Slovenske pristave.
18. in 19. — Tabor DSPB Cleveland podaja spominsko proslavo za pobite slovenske domobrance, četnike in civilno prebivalstvo ter 40-letnico Turjaka in 40-letnico ustanovitve slovenskega domobranstva. Spominska proslava bo pri kapelici Orlovega vrha na Slovenski pristavi.

26. — Slovenska šola pri Mariji Vnebovzeti priredi piknik na Slovenski pristavi.
26. — S.K.D. Triglav, Milwaukee, Wis. priredi prvi piknik v Triglavskem parku. Sv. maša ob 11. dop. potem kosilo in zabava s plesom.

JULIJ

2. in 3. — Slovenski folklorni inštitut v Ameriki priredi svoj tretji Festival slovenske folklorne v Ameriki.
10. — Misijonska znamkarska akcija priredi piknik na Slovenski pristavi.
17. — Slovenska šola pri Sv. Vidu priredi piknik na Slovenski pristavi.
24. — Misijonski piknik MZA za Milwaukee s sv. mašo ob 11. dop. v parku Triglava; sledijo kosilo, žrebanje in prijateljsko srečanje.

31. — Slovensko-ameriški Primorski klub priredi piknik na lovski farmi.

AVGUST

7. — Belokranjski klub priredi piknik na Slovenski pristavi.
21. — S.K.D. Triglav Milwaukee, Wis. priredi svoj drugi poletni piknik, zopet s sv. mašo ob 11. dopoldne, kateri sledijo kosilo, zabava s plesom in športne tekme.

SEPTEMBER

10. — Plesna skupina Kres priredi Večer slovenskih narodnih in umetnih plesov v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave.
11. — Ženski odsek SNPJ farme na Heath Rd. priredi kosilo s piknikom.
18. — Oltarno društvo fare sv. Vida priredi svoje vsakoletno kosilo z juho, govejo in kurjo pečenko in prikuhami, v farni dvorani. Servirale bodo od 11.30 dop. do 2. pop.
18. — Odbor Slovenske pristave priredi vsakoletno Vinsko trgatve na SP.

25. — Plesna skupina Kres ponovi program "Večer slovenskih narodnih in umetnih plesov" v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. Začetek ob 3.30 popoldne.

25. — S.K.D. Triglav, Milwaukee, Wis. priredi Vinsko trgatve v Triglavskem parku. Kosilo ob 12. uri popoldne, potem zabava.

OKTOBER

1. — Fantje na vasi priredijo koncert v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. Začetek ob 7. zvečer. Gostujejo Fantje na vasi iz Toronta. Po koncertu ples in zabava, igra Alpski sekstet.
15. — Tabor DSPB Cleveland priredi svoj jesenski družabni večer. Za zabavo in ples igra orkester Veseli Slovenci.

15. — Pevski zbor Glasbena Matica priredi vsakoletni jesenski koncert v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave.

16. — Občni zbor Slovenske pristave.

22. — Ansambel "Veseli Slovenci" praznuje 20. obletnico obstoja s samostojnim koncertom in večerjo v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave.

NOVEMBER

5. — Štajerski klub priredi svoje tradicionalno martinovanje v dvorani pri Sv.

Vidu. Igra Veseli Slovenci orkester.

12. — Belokranjski klub priredi martinovanje v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. Igrajo Veseli Slovenci.

12. — Pevski zbor Jadran priredi koncert z večerjo in plesom v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd. S serviranjem večerje bodo začeli ob 5. popoldne.

Sporočajte osebne in krajevne novice!

"Vodja oddelka" Aleksander Dubček upokojen

Aleksander Dubček, star 62 let in pred 15. leti na čelu tistega družbenega presnavljanja, ki je dobilo ime "praška pomlad", je od lanskega novembra dalje upokojenec. Novico o tem je ta teden prvi odkril dunajski Kurier, ki poroča, da je Dubček, ki je bil od leta 1970 dalje zaposlen v gozdnem gospodarstvu na Češkoslovaškem, odločbo o upokojitvi dobil konec novembra, praktično na svoj 62. rojstni dan.

Aleksander Dubček je bil na čelu češkoslovaške partije v trenutku, ko so na češkoslovaško 21. avgusta 1968 vdrla čete Varšavskega pakta. Zunanjim in notranjim pritiskom se je izmikal vse do 15. aprila 1969, ko se je moral umakniti, najprej na položaj politično malo vplivnega predsednika zvezne skupščine CSSR, nato pa so ga imenovali za veleposlanika v Turčiji. Se preden je prevzel položaj veleposlanika, pa je moral Dubček kot predsednik parlamenta podpisati še vrsto po hitrem postopku sprejetih zakonov, ki so bili namenjeni "normalizaciji" položaja na Češkoslovaškem.

V novi domovini

Svetlana Peters, šestinpetdesetletna Stalinova hči, se je konec lanskega leta preselila v Veliko Britanijo. Eden njenih znancev je sporočil, da živi z enajstletno hčerko Olgo nekje na vzhodu Anglije in da niti njeni sosedje ne vedno za njeno identiteto. Pred tem je živela v Princetonu v ameriški zvezni državi New Jersey.

Marca leta 1967 je Svetlana Alilujeva dobila od sovjetskih oblasti dovoljenje, da prepelje pepel svojega drugega moža Braješa Singa v Indijo. Ob tej priložnosti je v ameriškem veleposlaništvu v New Delhiju zaprosila za politični azil v ZDA. Tri leta pozneje se je poročila z arhitektom Williamom Petersom, od katerega se je leta 1973 ločila, obdržala pa je njegov priimek. V Sovjetski zvezi živita sin in hči iz njenega prvega zakona.

V začetku leta 1970 so Dubčka odpoklicali iz Ankare in ga zaposlili kot uradnika v enem od gozdnih gospodarstev v bližini Bratislave. Kot piše Kurier, naj bi Dubček pričakoval, da mu bo Husak po smrti Brežnjeva, ki je bil postavil političen podpis pod invazijo na Češkoslovaško, omogočil, da se vrne na politično prizorišče. Namesto tega je dobil odločbo o upokojitvi, čeravno trdijo, da mu do upokojitve ni bilo.

Nezadovoljni Francozi

Medtem ko se večji del sveta otepa s hitrim naraščanjem prebivalstva, se Francozi pritožujejo, da pri njih nataliteta upada že 5. leto zapovrstjo in da takšna, kot je, ne more obnavljati sedanjega števila prebivalstva. Lani se je rodilo 800.000 Francozov, v glavnem prvorojencev.

Francoske družine se manjšajo. Le še 52.000 družin z več kot štirimi otroki je, medtem ko je bilo takšnih še 1960. leta 170.000. Stopnja smrtnosti novorojenčkov se v Franciji že dalj časa ne spreminja. Statistike kažejo, da se Francozi spet rajši poročajo (leta 1982 so sklenili 312.000 zakonov), a so na ta slovesni dan starejši 312.000 zakonov), a so na ta slovesni dan starejši kot nekdanji (moški povprečno 25,3 let in ženske 23,2 let).

Skodljivi zasloni

Mednarodna organizacija za delo (ILO) je priporočila, naj po svetu časovno omejijo delo na aparatih z zasloni na največ tri ure na dan. Poleg tega predlaga četrtturni odmor po uri in pol dela na elektronskih napravah. ILO pripravlja za te delavce vsakoletni test za oči, glede na rezultate preskusa pa bodo potem premeščali delavce na primernejša delovna mesta. Lani je ILO objavila, da gledanje v zaslon povzroča nenehno napetost v očeh, bolečine v hrbtu in glavobol, ki nastanejo zaradi pogostega odmikanja pogleda s papirja na zaslon in nazaj. Izračunali so, da ti delavci naredijo dnevno po 33.000 gibov z očmi in glavo.

Kaj se dogaja z zimo?

Sovjetski akademik G. Golicev trdi, da se vreme na Zemlji spreminja in da prihaja "topli cikel". Pred 40 milijoni let so v severnih območjih Evrope in Skandinaviji še rasle palme. Pred 11.000 leti se je končala zadnja ledena doba, vreme v 20. stoletju pa je naj toplejši čas v zadnjih tisoč letih.

Poleg izmeničnega klimatskega cikla vpliva na vreme tudi sestava ozračja, zlasti visoka koncentracija ogljikove kisline. Konec prejšnjega stoletja je bilo v milijon zračnih molekulah po 300 molekul te kisline, v zadnjih 25 letih pa jih je za 10 odstotkov več. Kriva je večja uporaba energije, zgorevanje nafte, plina, premoga.

Ce se podvoji koncentracija ogljikove kisline v zraku, se bo temperatura na Zemlji povišala povprečno za 2,5 stopinje Celzija. Leta 2000 bo na Zemlji povprečno za stopinjo, leta 2050 pa za tri do štiri stopinje topleje. Temperatura se seveda ne bo povišala enakomerno po vsej zemeljski površini, pač pa bodo temperaturne spremembe večje ali manjše glede na zemljepisno lego posameznega območja. Izparine tvorijo zračne plasti, ki upočasnjujejo hlajenje Zemlje v času, ko je le-ta najbolj oddaljena od Sonca, se pravi pozimi.

Se en razlog za milo zimo vidi sovjetski akademik v oblakih pepela in plina, ki ju je izbruhal ogromni vulkan Chechonal. Ocenjujejo, da je v tem oblaku 500 milijonov ton pepela in plina, da je v stratosferi nastal filter med Soncem in Zemljo, da se zaradi njega Zemlja počasneje ohlaja, da pa bo učinek v naslednjih treh letih prav nasproten, ker bo isti oblak preprečeval prodiranje toplih sončnih žarkov na Zemljo in se bo povprečna temperatura znižala za okoli pol stopinje.

V dvajsetih letih naslednjega stoletja se bo januarska temperatura na Arktiki povišala za 15 do 20 stopinj in del ledenih gora se bo stopil. V ostalih območjih Zemlje se bo temperatura v pol stoletja zvišala za 10 do 15 stopinj, tako da bo sedanja severna in srednja Evropa imela takšno vreme, kakršno ima danes Francija.

Gladina morij in oceanov se bo povišala za nekaj metrov, vlažnejše bo, kar pa ne pomeni, da ne bo več suš. Le padavine bodo pogostejše na posameznih območjih.

Vsak petek—

Pri Slovenskem domu na Holmes Ave. imajo na voljo vsak petek v postu ribjo pečenko. Če boste lahko več jedli, vam bodo več prinesli. Vabljeni.

Posmrtna globa

William Huey je parkiral avto v središču mesta blizu mestnega parka. Prometni redar mu je ob desetih dopoldne za brisalce stekla zataknil listič. Ker je bil popoldne avto še vedno na istem mestu, je ob pol treh dobil še en listek.

Seveda tak postopek sam na sebi še ni nenavaden. Nenavaden pri vsem tem je bilo to, da je lastnik avtomobila ležal z glavo na volanu - mrtev. Ustrelili so ga v tilnik. Tako je ležal kakih šest ur in zbiral posmrtno globne listke, dokler mimoidoči ni poklical policije.

Predstavniki policije je izjavil, da mu ni jasno, zakaj ni redar ustno opomnil voznika, da je nepravilno parkiral, saj je bil ves čas v avtu.

MALI OGLASI

NAPRODAJ

Nova "Melodija" harmonika in skoraj nova violina.

Toni: 524-4609

(16-17)

FOR RENT

Upstairs. E. 158 St. off Waterloo. \$200 a month. Call 7213 after 7 p.m.

(17-18)

NEW LISTING

If you are looking for a truly mint condition 4 bedrm. Colonial featuring liv. rm. with w/b/f, formal dng.rm., large kitchen with breakfast room & family room. Only \$43,000.

Branko Heric Realty

531-9508

(16, 18)

FOR RENT

2 bdrm. apt. E. 147 St. off Lake Shore. No pets. No children. \$210 a month. Call 932-3242.

(16-17)

NEEDED

Good cook with ethnic background, for Eastlake Restaurant. Flexible hours. 951-8892.

(16-21)

FOR RENT

3 rooms and bath, up. Prefer middle-aged working woman. Call 481-6628.

(16-19)

STANOVANJE ISCI

50-letna, poštena vdova išče stanovanje (poceni) pri domačih ljudeh, gre tudi kot sostanovalka k starejšim ljudem v zameno za pomoč pri gospodinjstvu.

P.O. Box 219

Conneaut Lake, Pa. 16316

(17-18)

FOR RENT

DUPLEX—Completely newly remodeled, 3 bdrms., liv. r. din. rm. kitchen. 2 baths.

431-7343

(17-18)

FOR RENT

Three room apt. with bath. 1148 E. 63 St.

(14-17)

T.K. General Contractors

We do all carpentry, painting, wall covering, electrical, plumbing, carpeting, roofing, and driveway jobs.

TONY KRISTAVNIK Owner

831-6430

(X)

FOR SALE

Business property. Euclid, Ohio. Hair styling salon. Prime Euclid location. U-4 zoning. Any commercial. \$36,000. Call 942-5087.

(17-18)

FOR SALE

Kitchen, bedroom dining room & living room furniture and appliances. 889 E. 75 St. Tel. 881-7211.

(17-20)

Maple Heights Poultry and Catering

17330 Broadway

Maple Heights

Naznanjamo, da bomo odslej nudili kompletno postrežbo (catering service) za svatbe, bankete, obletnice in druge družabne prireditve. Za provorstno postrežbo prevzamemo popolno odgovornost. Na razpologo vseh vrst perutnine. Se priporočamo:

ANDY HOCEVAR IN SINOVI

Tel: v trgovino MO 3-7733—na domu MO 2-2912

NEW ENLARGED & REVISED EDITION!

SLOVENIAN INTERNATIONAL COOKBOOK

WOMEN'S GLORY - THE KITCHEN

To order, send \$6.00 including postage per copy to:

Slovenian Women's Union

431 N. Chicago Street — Joliet, Ill. 60432

American Slovenian Catholic Union (K.S.K.J.)

The Oldest Slovenian Catholic Insurance Organization in America

— Life Insurance for ages 0 to 60 with unlimited amounts \$1,000 minimum.

— Athletic, religious and social activities are available to our members.

JOIN US — FOR INFORMATION CONTACT ONE OF THE FOLLOWING:

Mrs. Frances Smrdel #111 Phone: (216) 825-6675
1066 North Court
Barberton, Ohio 44203

Mr. Anton Nemec #169 Phone: (216) 541-7243
708 E. 159th Street
Cleveland, Ohio 44110

Mrs. Josephine Trunk #255 Phone: (216) 481-5004
17609 Schenely Avenue
Cleveland, Ohio 44119

OR WRITE TO:

K.S.K.J. Home Office, 2439 Glenwood Avenue, Joliet, IL 60435 — for names and addresses of local lodge representatives in your area.

MULLALLY POGREBNI ZAVOD

Nahaja se med Memorial Shoreway in Lake Shore Blvd.

KE 1-9411

365 E. 156th St.

- Vse predpriprave v naši posebni privatni sobi.
- Vera, narodnost in privatni običaji upoštevani.
- Parkirni prostor. Zračevalni sistem.

24 urna ambulančna posługa in aparat za vdihavanje kisika.

LET YOUR LIFE INSURANCE WORK FOR YOU

American Mutual has a new concept which combines your life insurance with an exciting new benefit program. This program includes low interest certificate loans, low interest mortgage loans, scholarships, social activities, and recreational facilities provided by one of the largest Slovenian Fraternal Associations in Ohio. For further information, just complete and mail the coupon below.

To: American Mutual Life Assoc.
19424 So. Waterloo Rd.
Cleveland, OH 44119. Tel. 531-1900

My date of birth is

Name

Street

City State Zip

ANDREJ KOBAL:

SVETOVNI POPOTNIK
PRIPOVEDUJE

Vesetje spet videti brata in sorodnike je vsako uro kalila žalost. Priden in podjeten je pred vojno prezidal staro hišo s slamnato streho. Do spodnjega zidovja je bilo vse požgano. Bolehen zaradi ravno prestalih krivičnih političnih zaporov, je nad nizkim zidovjem vendar postavil začasen krov. Z ženo je jok od veselja, ko sem vstopil, vzkliknil moje ime in dejal: "Vedel sem, da prideš. Vedno sanjam o tebi."

Pozno v noč sva se pogovarjala in povedal mi je mnogo, kar sem že pred letom v Kairu izvedel iz dnevnih radijskih poročil angleškega majorja, ki je obveščal iz idrijske doline. Nisem pa vedel o smrtni nevarnosti in zaporih brata samega. To me je najbolj užalostilo, ker sem preprostega kmečkega brata vedno smatral kot vzor pridnega in poštenega moža ter zavednega Slovenca.

Franc me je zjutraj peljal predvsem v Ljudski dom, da se po novih odredbah vpišem kot obiskovalec. Izpolniti je bilo treba dolge pole tiskanih vprašanj. Nato me je izpraševal predsednik občinskega odbora. Pokazal sem mu dokumente, prvega od ruske ko-

mande. Cirilice ni znal brati, zato sem mu povedal, da je od sovjetskega generala nad zvezno komisijo.

Vpisal je, da prihajam iz Moskve. Z angleškim dokumentom ravno tako ni šlo. Pokazal sem mu prepustnico divizijskega generala v Opatiji in pismo Franceta Bevka. Le slednje je zanj nekaj pomenilo, ker je Bevka poznal kot nekdanjega učitelja v Novakih. Predsednik je Bevka sovražil iz šolskih dni in tega ni prikrival.

Po prijavi sva z bratom šla po vasi obiskovat sorodnike. Nekdaj ponosno sestrično Justino sem našel v najbolj obupnem položaju. Gostilno in domovanje so ji do tal porušili Nemci, izgubila je dva odlična sinova, tretji, le dvajset let star je bil v revoluciji poabljen. Našel sem jo v temnem podzemskem hramu. Zjokala se je. Franc mi je pozneje dejal, da je ni nikdar poprej videl točiti solza.

Zajokal bi sam, ko se je pri vходу v hram prikazal njen preostali sin, dvajsetleten mladenič z majhno lestvo na rami. Nobena poškodba se mu ni poznala, nemo je koracal in s težavo po presledkih premikal nogi. Obisk pri Justini je bil kratek. Težko mi je bilo zreti žrtve vojne in revolucije.

Pri obisku Marjanice Kobalove na Blejku sem imel smolo. Komaj sem vstopil in pozdravil ostarelo sestrično, je prikorakala pred hišo patrulja in pred menoj je stal poročnik in me surovo nagovoril. Ob lastno je dejal, da sem tujec in mi občinska uprava ne dovoli stikati po hišah.

Nič nisem odgovoril in se nemoteno razgovarjal z Marjanco. Poročnik je pristopil bliže in glasneje ponovil naredbo. Obrnil sem se k Francu z vprašanjem, kdo je mladi oficir. Ta je sam odgovoril in spet dejal, da sem tujec brez dovoljenja hoditi po hišah.

"V tej hiši ste tujec vi, ne jaz. Ne poznam vas; odkod ste?" sem odgovoril. "V tej hiši se je rodila moja mati."

Poročnik je obmolnil, odšel pa ne. Zahteval je, da mu izročim fotografski aparat, češ da mi bo vrnjen, ko zapustim vas. Segel je proti aparatu, da mi ga odvzame.

"Aparat je del moje uniforme," sem lažno protestiral. "Vaš občinski predsednik je videl moje dovoljenje, v katerem stoji, da potujem v uniformi ameriškega oficirja. Nobene pravice nimate dotikati se moje uniforme."

Zijal je. Gotovo ni nikdar poprej slišal, da bi bil fotografski aparat del uniforme. Ker ni vedel, če je res ali ne, je odnehal. Pred hišo so se zbirali ljudje in se zgražali. Pavla Golob je hitela v Ljudski dom govorit predsedniku, da se prepreči škandal, in po-

ročnik s patruljo vred je odšel. Politična policija me ni nič več nadlegovala.

Z bratom sem obiskoval druge sorodnike in stare znance. Povsod zbeganstvo in očiten strah. Nekateri so se na ulici radovali s pozdravi, a urno odšli. Na križišču sem ugledal gospoda, kako je na poti proti nama, ko me je videl, brž zavil v drugo smer. Brat mi je rekel, da je cerkljanski dekan (dva kaplana sta bila pred letom ubita), ki se je zbal, da bi ga ogovoril.

Za železno ograjo pri Kofolovi hiši sem videl lepo mlado dekle; oprijemala se je vhodnih drog in nemo kot zver zrla na trg. Brat mi je povedal, da je znorela od strahu in gorja. Povsod žalost, otopelost in strah. Nekateri vaščani, Francovi prijatelji, so me pod noč prišli pozdravit, ko ni bilo opazovalcev okoli hiše, zvečer pa se niso drznili ostati.

Dovoljenje za obisk v Cerknem je določalo samo dva dni in to je bilo predolgo za prvi povojni obisk, ko duševne rane prebivalstva še niso bile zaceljene. Med svojci resničnih občutkov nisem hotel pokazati, na povratku pa sem, kakor hitro je avto zapustil vas, na glas zajokal.

* * *

Komanda G-5 v Pentagonu, to je oddelek ameriškega generalnega štaba odgovornega za upravljanje zasedenih dežel, je leta 1945 naročila zbiranje podatkov o poslovanju in uspehih svojih misij v premaganih državah. Teoretično, kot sem že omenil, sem pripadal G-5, v praksi pa večinoma obveščevalni G-2 službi. General Crane se je tega zavedal

in mojo dvojno pozicijo upošteval. Sprva je sicer oporekal tajnemu, njemu nepoznanemu obveščanju, pozneje pa ga je odobral, ko je iz dneva v dan uvideval, da njegova delegacija ni v podložni, premagani deželi, temveč med zagriženimi nasprotniki, Rusi in Bolgari.

Pod njegovim poveljem sem torej pripadal G-5 in izvrševal naloge tega področja, pod njegovim pokroviteljstvom pa sem bil član G-2. Ko je prišlo iz glavne komande G-5 v Frankfurtu naročilo, naj imenuje oficirja, ki bo prisostvoval pri razpravah glede zbiranja podatkov, je poklical mene. Govoril mi je, da bi drugi oficirji radi šli na konferenco, pa da se mu je zdelo bolj primerno, če bi šel jaz, ker poznam upravno in obveščevalno službo.

Dasi je bilo videti, da grem prostovoljno, mi je generalova želja bila povelje. Poleg tega sem šel rad. V Frankfurtu nisem bil poprej in tudi ne v Nemčiji. General mi je dal vrsto nasvetov, da sem predvsem opazovalec; obenem pa mi je rekel, naj razložim konferenci, če dobim priložnost, negativno stran naše delegacije. Teoretično smo bili del uprave za Bolgarijo, v bistvu pa niti opazovalci vsega, kar se je vršilo pod sovjetskim vplivom.

Pot me je tedaj vodila preko Rima v Frankfurt, kjer pa avion zaradi neurja in nizkih oblakov ni mogel pristati. Odleteti smo morali na bolj varno letališče poleg Pariza. Tudi nad tem (aerodrome Orly) so bile tolike megle, da je letalo krožilo celo uro, predno se je moglo spustiti na stezo.

Prenočeval nisem v oficirskem domu, temveč v majhnem hotelu "Louis Quatorze".

Istega hotela sem se poslužil leta 1931 v družbi gospe Barber, urednice dnevnika "New York Sun" in njenih prijateljev, torej to pot deloma zaradi lepih spominov na mlada leta. Hotel se ni mogel po udobnosti primerjati z oficirskim domom, a sreča je nanesla, da sem se tam spoznal s slovitim angleškim pisateljem Stevenom Grahamom, velikim prijateljem Jugoslavije.

Razgovarjala sva se pozno v noč o angleški in ameriški književnosti in o njegovih številnih knjigah. To je bil začetek najinega in najinih žena trajnega prijateljstva. (Tudi Grahamova žena je bila Srbkinja.) Ob obiskih Amerike je bil on moj gost, ob obiskih Anglije jaz njegov. Dvomim, da je med Srbi pisatelj, ki je uspel tako globoko poseči v njih narodno čustvovanje kot ta Anglež, Graham s svojo knjigo "Saint Vitus Day" (Vidovdan).

Zaradi zadržanosti zastopnikov zveznih komisij za Romunijo in Madžarsko se je konferenca zakasnila. Z drugimi čakajočimi delegati sem imel priložnost ogledati si Frankfurt in bližnja od vojne prizadeta mesta. V kopališkem parku Wiesbadena je skozi gručo oficirjev priskočila k meni lepa mlada žena, me čvrsto objela in poljubila.

(Se nadaljuje)

V blag spomin

PRVE OBLETNICE,
ODKAR SE JE PRESELIL V
VECNOST NAS
NEPOZABNI MOZ
IN OCE

Alojs Filipčič

ki je umrl 6. marca 1982
in bil pokopan na
Unionville 9. marca 1982.

Hvala vsakemu, ki je kaj dobrega storil in še posebno vsem, ki ste obiskali njegov grob, zanj darovali svete maše ali molili za njegov večni mir in pokoj. Naj vsem Bog obilno povrne. Naj počiva v miru.

Zalujoči:

žena: Frances,
2 sina in snahi
ter 2 vnuka.

Geneva, O., 1. marca 1983.

V BLAG SPOMIN
SESTE OBLETNICE
SMRTI

PETRA TRPIN

ki je umrl 28. feb. 1977

Zasula Vas me črna zemlja,
v hladnem grobu spite zdaj.
Tam ni solza in ne trpljenja,
v Bogu uživata ta večni raj.

Večna lučka sveti Vam sedaj,
in Bog Vam mirni pokoj daj.
Saj združili se bomo z Vami,
nad zvezdami na vekomaj.

Zalujoči:

Bratje in sestre ter ostali
sorodniki v Torontu,
Harrisburgu, v Sloveniji in
družina V. Drcu v Clevelandu
1. mar. 1983.

GRDINA POGREBNA ZAVODA

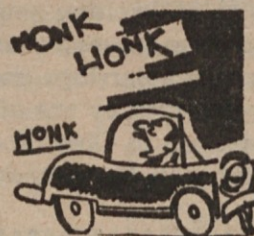
531-6300
431-2088

17010 Lake Shore Blvd.
1053 E. 62nd St.

GRDINA TRGOVINA
S POHISTVOM

531-1235

15301 Waterloo Rd.

Za zanesljivost in stvarnost cen
pri "kupovanju" ali prodaji
Vašega rabljenega avtomobila
se Vam priporoča slovenski rojak

Frank Tominc lastnik

CITY MOTORS

5413 St. Clair Ave.

tel. 881-2388